

УДК 343.12+343.143

 DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.1193928>
О.В. ГОРБАЧОВ,

 здобувач Харківського національного університету внутрішніх справ,
 м. Харків, Україна

ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ОСІБ, ЗАЛУЧЕНИХ ДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС НЕГЛАСНОГО І КОНФІДЕНЦІЙНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

A.V. GORBACHEV,

 Applicant of a Ph.D., Kharkiv National University of Internal Affairs,
 Kharkiv, Ukraine

LEGAL ANALYSIS OF ENSURING THE SECURITY OF PERSONS INVOLVED IN THE PERFORMANCE OF THE OPERATIONAL-INVESTIGATIVE ACTIVITY PROBLEMS UNDER TACIT AND CONFIDENTIAL COOPERATION

Оперативно-службова діяльність працівників оперативних підрозділів Національної поліції під час виконання завдань протидії злочинності тісно пов'язана із загрозою їхньому життю і здоров'ю. Втім, не тільки працівники правоохоронних органів наражаються на небезпеку, але й особи, з якими встановлено негласне чи конфіденційне співробітництво. В той же час захист держави розповсюджується не на всі категорії зазначених осіб, що, в свою чергу, ускладнює роботу з підбору та залучення негласних співробітників чи конфідентів для проведення оперативно-розшукових заходів під час оперативної розробки, так і під час кримінального провадження у разі проведення негласних слідчих (розшукових) дій відповідно.

Сприяння громадян у протидії злочинності залежить від соціального і правового захисту осіб, залучених до ОРД, зокрема, до негласного чи конфіденційного співробітництва. Гарантування державою на законодавчому рівні цих положень є важелем під час вирішення проблем підвищення активності громадян у протидії злочинності, їх взаємодії з Національною поліцією тощо.

Дана проблематика у вітчизняній науці висвітлювалася у працях К.В. Антонова, О.М. Бандурки, В.Л. Грохольського, Е.О. Дідоренка, О.Ф. Долженкова, Я.Ю. Кондратьєва, М.К. Кузьменко, В.І. Лебеденка, Д.И. Никифорчука, В.Л. Ортинсь-

кого, М.А. Погорецького, Д.І. Приполова, Я.І. Слободяна, Ю.Е. Черкасова, І.Р. Шинкаренка та ін.

У 2014–2017 рр. захищено низку робіт із теоретико-правових та організаційно-тактичних проблем здійснення НС(Р)Д та використання слідчим конфіденційного співробітництва з іншими особами для вирішення завдань кримінального провадження (докторські дисертації О.А. Білічак, Д.Б. Сергєєвої, С.Р. Тагієва, кандидатські дисертації Л.І. Данченко, В.І. Максимова, Н.Я. Маньковського, А.С. Омеляненко, С.С. Тарадойної, Т.Г. Щурата) та ін. Теоретико-правові та організаційно-тактичні основи забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства стали предметом монографічного дисертаційного дослідження Р. В. Тарасенка.

Водночас в означених роботах не було приділено належної уваги морально-правовим заходам та організаційно-тактичним принципам використання усього спектра можливостей забезпечення безпеки осіб, залучених до виконання завдань ОРД під час негласного і конфіденційного співробітництва, як під час оперативної розробки, так і під час кримінального провадження. Досвід відповідної діяльності оперативних підрозділів, а також напрями її нормативно-правового вдосконалення ще на достатньому рівні в науковій літературі не систематизовані. Окрім того, не досліджено правові проблеми використання конфіденційного співробітництва з

при здійсненні окремих НС(Р)Д, а також засади побудови сучасної системи нормативно-правового забезпечення цієї діяльності.

Якщо звернутись до поняття «безпека» і проаналізувати його, можна дійти висновку, що він включає у себе такий стан діяльності, під час якого припустимо виключення прояву небезпеки або надзвичайна небезпека цілком відсутня. Також безпеку можна розглядати як певний стан, тобто захищеність особи, суспільства, держави від різного роду загроз, які можуть походити як з внутрішніх так і з зовнішніх джерел, та гарантування державою об'єкту і суб'єкту захисту стабільного розвитку, реалізацію прав та обов'язків [1].

Конституція України закріплює положення про те, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека є найвищою соціальною цінністю. В той же час забезпечення прав і свобод людини визначають зміст і спрямованість державної політики.

Наведені положення, що задекларовані в основному Законі держави, поширюються без виключення на усіх учасників кримінального провадження зокрема і на суб'єктів оперативно-розшукової діяльності.

Реалізація гарантованого державою захисту починається, перш за все, з низки нормативно-правових актів, таких як Закони України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про державну таємницю» та іншими.

Законодавець зазначає, що співробітництво особи з оперативними підрозділами Національної поліції під час виконання завдань ОРД становить собою державну таємницю і поширюється на всіх осіб, які залучаються до виконання оперативно-розшукових завдань, незалежно від форм такого співробітництва, так від того на якій основі воно здійснюється постійній чи тимчасовій, за усною домовленістю чи на основі угоди, за винагороду чи безоплатно [2, с.120].

Отже, можна констатувати, що забезпечення безпеки осіб, залучених до виконання завдань ОРД під час негласного і конфіденційного співробітництва – це процес, під час якого правоохоронні органи здійснюють комплекс правових, організаційно-технічних та інших заходів, які спрямовані на забезпечення захисту від протиправних посягань життя і здоров'я, житла і майна цих осіб, з метою створення необхідних умов для належного здійснення кримінального судочинства [3].

Проведений нами аналіз національного кримінально-процесуального законодавства у порівнянні із відповідними законодавчими актами інших країн дав змогу виділити певні недоліки вітчизняної правової бази забезпечення безпеки осіб, залучених до виконання завдань ОРД під час негласного і конфіденційного співробітництва, до яких можна віднести наступні:

- стаття 275 КПК України не визначає переліку інших осіб, з якими слідчий здійснює конфіденційне співробітництво;

- відсутній вичерпний перелік злочинів, за фактами вчинення яких слідчий під час кримінального провадження має право використовувати конфіденційне співробітництво з іншими особами (чинний КПК містить близько 200 складів тяжких та особливо тяжких злочинів, в той час у Європі цей перелік є меншим в 10 разів і дорівнює 20 складам з вичерпним переліком служб, які мають право здійснювати заходи, що обмежують права і свободи громадян) [4, 5];

- на законодавчому рівні не має чітко визначеного переліку НС(Р)Д, під час провадження яких дозволяється використання інших осіб, з якими встановлено конфіденційне співробітництво;

- не врегульовано форми впровадження у кримінальний процес інформації, яка є результатом конфіденційної співпраці з іншими особами та відсутні засоби забезпечення безпеки конфідентів [6].

Вирішення означених проблем, у своїх працях запропонували окремі дослідники, зокрема, шляхом внесення змін до чинного КПК.

Наприклад, на думку І.Р. Шинкаренка і С.М. Мороза, удосконалення кримінально-процесуального законодавства з означеної проблематики потребує наступних змін:

- уточнення змісту ст.275 КПК щодо використання інших осіб, з якими уповноважений оперативний підрозділ встановив конфіденційне співробітництво;

- конкретизація осіб, яких можна використовувати під час реалізації ст.275 КПК України у формі ст.272;

- заборона провокаційних дій з боку інших осіб під час реалізації ст.ст.272 та 275 КПК України;

- надання результатам НС(Р)Д статусу рівного з результатами С(Р)Д, з однаковими підставами їх використання у досудовому розслідуванні;

- забезпечення безпеки осіб, які проводять або беруть участь у НС(Р)Д, із заборонаю розголошення факту і методів і результатів проведення;

– надання права слідчому давати доручення оперативному підрозділу на проведення НС(Р)Д із використанням конфідентів [7].

В свою чергу, Н.Я. Маньковським запропоновано доповнити ст.272 КПК України інформацією наступного змісту: «5. До виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації можуть бути залучені:

1) гласні та негласні працівники оперативних підрозділів органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність;

2) співробітники розвідувальних органів України;

3) члени організованої злочинної групи чи злочинної організації, які погодилися співробітничати з працівником оперативного підрозділу;

4) інші особи, які погодилися на впровадження в організовану злочинну групу чи злочинну організацію для виконання спеціального завдання» [8].

Слід погодитись і з пропозиціями Т.Г. Щурата щодо заборони провокування (підбурювання) особи на вчинення злочину з метою її подальшого викриття під час виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації або інших агентурних операцій (негласних слідчих (розшукових) дій, що проводяться із залученням осіб із збереженням у таємниці достовірних відомостей про них)» [9, с.16].

Певний доробок в уніфікацію термінології КПК України здійснила Д.Б. Сергєєва, запропонував викласти ст.254 КПК у наступній редакції: «1. Відомості про факт та методи проведення негласних слідчих (розшукових) дій, осіб, які їх проводять, а також результати їх проведення, не підлягають розголошенню особами, яким це стало відомо в результаті ознайомлення з матеріалами в порядку, передбаченому статтею 290 цього Кодексу» [10, с.97–107].

С.С. Тарадойна запропонував наділити правом слідчого використовувати інформацію, отриману внаслідок конфіденційного співробітництва уповноваженого оперативного підрозділу з іншими особами, та (або) залучати цих осіб до проведення негласних слідчих (розшукових) дій» [11, с.109–111].

Вирішення питань забезпечення безпеки осіб, залучених до виконання завдань ОРД під час негласного і конфіденційного співробітництва потребує окремого дослідження Законів України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» та

«Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів».

Отже, як в першому (ст.7), так і в другому (ст.5) Законі визначено види заходів забезпечення безпеки. При цьому аналіз зазначених статей переконливо свідчить, що, у цих законах присутні ідентичні заходи безпеки, якщо не брати до уваги такий «спеціальний захід забезпечення безпеки» як «встановлення телефону за місцем проживання», відповідно до Закону України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів», а також такого заходу як закритий судовий розгляд, який може застосовуватися до осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві.

Заходи безпеки, які присутні в обох джерелах: – забезпечення конфіденційності відомостей про особу;

– поміщення до дошкільної виховної установи або установи органів соціального захисту населення;

– заміна документів та зміна зовнішності;
– переселення в інше місце проживання;
– особиста охорона, охорона житла і майна;
– видача спеціальних засобів індивідуального захисту і сповіщення про небезпеку;

– використання технічних засобів контролю і прослуховування телефонних та інших переговорів, візуальне спостереження;

– зміна місця роботи або навчання [12].

Ми вважаємо, що під час вирішення питання про необхідність застосування того чи іншого заходу безпеки необхідно враховувати те, що задовільний результат може забезпечуватися лише за умов комплексного застосування різних заходів безпеки, особливо у поєднанні із забезпеченням конфіденційності відомостей про особу.

В рамках оперативно-розшукового забезпечення кримінального провадження саме працівники оперативних підрозділів повинні забезпечувати здійснення заходів безпеки. Адже, використання технічних засобів контролю зокрема контролю за телефонними чи іншими переговорами, візуального спостереження можуть бути запроваджені тільки під час проведення НС(Р)Д, які передбачені статтями 260, 268–270 КПК України.

Результати відповідних НС(Р)Д слугуватимуть доказами злочинної діяльності проти учасників кримінального судочинства зокрема працівників суду, правоохоронних органів або членів їх сімей, а також осіб, які залучені до виконання завдань ОРД під час негласного чи конфіденційного співробітництва у разі їх фіксації [13, с.65].

Відзначимо, що Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» (пп.8, 13 ч.1 ст.8) передбачено, що оперативним підрозділам для виконання завдань ОРД надано право виконувати спеціальне завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації, а з цією метою мати гласних і негласних штатних та позаштатних працівників та використовувати конфіденційне співробітництво.

В той же час аналіз наукових досліджень за останні 6 років свідчить, що пропозиції і рекомендації щодо удосконалення Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» обмежуються внесенням окремих доповнень, наприклад, таких як право використовувати позаштатних негласних працівників у вирішенні завдань кримінального провадження зокрема під час здійснення окремих НС(Р)Д [14, с.344].

Втім, такі доповнення відображують лише перші кроки на шляху розбудови сучасного оперативно-розшукового законодавства.

Ми цілком погоджуємося з думками науковців, які наголошують про необхідність визначення в контексті досліджуваних питань наступних положень:

– права та обов'язки особи після її взяття під захист;

– критеріїв, відповідно до яких особа, відносно якої здійснюються заходи безпеки може претендувати на державний захист шляхом забезпечення конкретних заходів безпеки;

– посилення на необхідність укладання угоди між взятою під захист особою та підрозділом, який безпосередньо здійснює заходи безпеки [15, с.152].

Таким чином, здійснене нами дослідження дозволяє дійти висновку про те, що забезпечення безпеки осіб, залучених до виконання завдань ОРД під час негласного і конфіденційного співробітництва становить першочергове завдання для не тільки для оперативних підрозділів зокрема під час оперативно-розшукового забезпечення кримінального провадження, але й для всієї системи правоохоронних органів.

Відтак, вдосконалення інституту забезпечення безпеки осіб, залучених до виконання завдань ОРД під час негласного і конфіденційного співробітництва, має здійснюватися шляхом запровадження окремого розділу у Кримінальний процесуальний кодекс України під назвою «Забезпечення безпеки осіб, залучених до виконання завдань ОРД під час негласного і конфіденційного співробітництва», а конкретизація викладених у ньому положень забезпечуватися Законами України «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» та «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» та відомчими нормативно-правовими актами із врахуванням положень відповідно до рекомендацій, наданих у цій статті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Остапенко О. І Правовий аналіз забезпечення безпеки учасників оперативно-розшукових заходів. *Порівняльно-аналітичне право: електрон. наук. фахове вид.* URL: http://www.pap.in.ua/5_2014/116.pdf.
2. Тарасенко Р. В. Безпека учасників кримінального судочинства: кримінальні, процесуальні та оперативно-розшукові засади : монографія. Одеса: ОДУВС, 2015. 510 с.
3. Гордін Л. Я. Кримінально-процесуальні проблеми створення та діяльності слідчо-оперативних груп : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. : 12.00.09. Х., 2008. 23 с.
4. Прослушивание телефонов в международном праве и законодательстве одиннадцати европейских стран (Великобритания, Германия, Финляндия, Франция, Швейцария, Швеция, Венгрия, Польша, Российская Федерация, Румыния, Украина). URL: <http://library.khpg.org/index.php?id=1084719187>.
5. Кримінально-процесуальний кодекс Польської Республіки. URL: http://prawo-pl.com/kodeks_posterowania_karnego/download.htm.
6. Максимов В. І. Використання конфіденційного співробітника у кримінальному провадженні. *Європейські перспективи*. 2014. № 2. С. 30–34.
7. Шинкаренко І. Р., Мороз С. М. Проблеми правового регулювання використання слідчим конфіденційного співробітництва з іншими особами. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. Спецвипуск. Ч. 1. С. 243–246.
8. Маньковський Н. Я. Теоретичний та правовий аспект виконання спеціального завдання з розкриття організованого злочинного угруповання. *Законодавство України та ЄС у світлі сучасних активних реформаційних процесів* : зб. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 26 лют. 2016 р.). К., 2016. С. 38–42.
9. Щурат Т. Г. Щодо важливості проведення оперативно-розшукових операцій із використанням негласних працівників. *Роль та місце ОВС у розбудові демократичної правової держави* : матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. (04 квітня 2014 р.). Одеса : ОДУВС, 2014. С. 230–231.

10. Сергеева Д. Б. Результаты негласных следчих (розшукових) дій: проблемні аспекти визначення. *Право і громадянське суспільство*. 2014. № 1. С. 97–107.
11. Тарадойна С. С. Щодо проблем правового регулювання контролю за вчиненням злочину. *Сучасні проблеми правової системи та державотворення в Україні*: матеріали Міжнарод. наук.-практ. конф., (м. Запоріжжя, 29–30 березня 2013 р.). Запоріжжя: Запорізька міська громадська організація «Істина», 2013. С. 109–111.
12. Усенко В. Ф. Правовий захист конфіденційних співробітників, як напрям удосконалення протидії правопорушенням у сфері господарської діяльності. URL: <http://www.pravoznavec.com.ua/period/article/3179/%D3>.
13. Подобний О. О. Безпека учасників кримінального судочинства як завдання оперативно-розшукового забезпечення кримінального провадження. *Вісник кримінального судочинства*. 2015. № 4. С. 63–69.
14. Мороз С. М. Напрямки удосконалення законодавчого регулювання організації використання слідчим конфіденційного співробітництва з іншими особами. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2017. № 1. С. 339–348.
15. Деревягін О. О., Поколюдна М. М. Характеристика суб'єктів забезпечення безпеки учасників оперативної розробки. *Вісник Харківського нац. ун-ту внутр. справ*. 2016. № 1 (72). С. 146–153.

REFERENCES

1. Ostapenko, O. I. Pravovyy analiz zabezpechennya bezpeky uchasnykiv operatyvno-rozshukovykh zakhodiv [Legal analysis of security provision for participants in operational and investigative measures]. *Porivnyal'no-analitychne pravo: elektron. nauk. fakhove vyd.* Retrieved from: http://www.pap.in.ua/5_2014/116.pdf (in Ukr.).
2. Tarasenko, R. V. (2015). *Bezpeka uchasnykiv kryminal'noho sudochynstva: kryminal'ni, protsesual'ni ta operatyvno-rozshukovi zasady: monohrafiya* [Security of participants in criminal justice: criminal, procedural and operational-search terms: monograph]. Odesa: ODUVS (in Ukr.).
3. Hordin, L. YA. (2008). *Kryminal'no-protsesual'ni problemy stvorennya ta diyal'nosti slidcho-operatyvnykh hrup* [Criminal-procedural problems of the creation and operation of investigative teams]. Kandydats'ka dysertatsiya thesis (12.00.09). Kharkiv (in Ukr.).
4. *Proslushivaniye telefonov v mezhdunarodnom prave i zakonodatel'stve odinnadtsati yevropeyskikh stran (Velikobritaniya, Germaniya, Finlyandiya, Frantsiya, Shveysariya, Shvetsiya, Vengriya, Pol'sha, Rossiyskaya Federatsiya, Rumyniya, Ukraina)* [Listening to telephones in international law and the laws of eleven European countries (Great Britain, Germany, Finland, France, Switzerland, Sweden, Hungary, Poland, Russian Federation, Romania, Ukraine)]. Retrieved from: <http://library.khpg.org/index.php?id=1084719187> (in Russ.).
5. *Kryminal'no-protsessual'nyy kodeks Pol'skoy Respubliki* [The Criminal Procedure Code of the Republic of Poland]. Retrieved from: http://prawo-pl.com/kodeks_postepowania_karnego/download.htm.
6. Maksymov, V. I. (2014). Vykorystannya konfidentsiynoho spivrobitynka u kryminal'nomu provadzhenni [Using a Confidential Employee in Criminal Proceedings]. *Yevropeys'ki perspektyvy*, (2). 30–34 (in Ukr.).
7. Shynkarenko, I. R., & Moroz, S. M. (2017). Problemy pravovoho rehulyuvannya vykorystannya slidchym konfidentsiynoho spivrobitynstva z inshymy osobamy [Problems of legal regulation of the use by investigators of confidential cooperation with other persons]. *Aktual'ni problemy vitchyznyanoi yurysprudentsiyi*. Spetsvyпуск. Ch. 1. 243–246 (in Ukr.).
8. Man'kovs'kyi, N. YA. (2016). Teoretychnyy ta pravovyy aspekt vykonannya spetsial'noho zavdannya z rozkryt'tya orhanizovanoho zlochyynoho uhrupovannya [Theoretical and legal aspect of the implementation of a special task on the disclosure of an organized criminal group]. In: *Zakonodavstvo Ukrayiny ta YES u svitli suchasnykh aktyvnykh reformatsiynykh protsesiv: zb. mizhnar. nauk.-prakt. konf.* (26.02.2016). Kyiv (s. 38–42) (in Ukr.).
9. Shchurat, T. H. (2014). Shchodo vazhlyvosti provedennya operatyvno-rozshukovykh operatsiy iz vykorystannam nehlasnykh pratsivnykiv [Regarding the importance of carrying out operative-search operations using tacit workers]. In: *Rol' ta mistse OVS u rozbudovi demokratychnoyi pravovoyi derzhavy: materialy VI Mizhnar. nauk.-prakt. konf.* (04.04.2014). Odesa: ODUVS (s. 230–231) (in Ukr.).
10. Serhyeyeva, D. B. (2014). Rezul'taty nehlasnykh slidchykh (rozshukovykh) diy: problemni aspekty vyznachennya [Results of tacit investigation (detective) actions: problem aspects of determination]. *Pravo i hromadyans'ke suspil'stvo*, (1). 97–107 (in Ukr.).
11. Taradoyna, S. S. (2013). Shchodo problem pravovoho rehulyuvannya kontrolyu za vchynennam zlochyynu [Concerning the problems of legal regulation of control over the commission of a crime]. *Suchasni problemy pravovoyi systemy ta derzhavotvorennya v Ukrayini: materialy Mizhnarod. nauk.-prakt. konf.*, (m. Zaporizhzhya, 29–30 bereznya 2013 r.). Zaporizhzhya: Zaporiz'ka mis'ka hromads'ka orhanizatsiya «Istyna» (s. 109–111) (in Ukr.).

12. Usenko, V. F. *Pravovyy zakhyst konfidentsiynykh spivrobotnykiv, yak napryam udoskonalennya protydyi pravoporushennyam u sferi hospodars'koyi diyal'nosti* [Legal protection of confidential employees as a direction of improvement of counteraction to offenses in the field of economic activity]. Retrieved from: <http://www.pravoznavec.com.ua/period/article/3179/%D3>.
13. Podobnyy, O. O. (2015). Bezpeka uchashnykiv kryminal'noho sudochynstva yak zavdannya operativno-rozshukovoho zabezpechennya kryminal'noho provadzhennya [Security of participants in criminal justice as a task of operational search for criminal proceedings]. *Visnyk kryminal'noho sudochynstva*, (4). 63–69 (in Ukr.).
14. Moroz, S. M. (2017). Napryamky udoskonalennya zakonodavchoho rehulyuvannya orhanizatsiyi vykorystannya slidchym konfidentsiynoho spivrobotnytstva z inshymy osobamy [Areas of improvement of the legislative regulation of the organization of use by the investigators of confidential cooperation with other persons]. *Naukovyy visnyk Dnipropetrovs'koho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*, (1). 339–348 (in Ukr.).
15. Derevyahin, O. O., & Pokolodna, M. M. (2016). Kharakterystyka sub'yektiv zabezpechennya bezpeky uchashnykiv operativnoyi rozrobky [Characteristics of subjects of ensuring the safety of participants in operational development]. *Visnyk Kharkivs'koho nats. un-tu vnutr. sprav*, (1/72). 146–153 (in Ukr.).

Надійшла 16.11.2017

Горбачов О. В. Правовий аналіз забезпечення безпеки осіб, залучених до виконання завдань оперативно-розшукової діяльності під час негласного і конфіденційного співробітництва. Форум права: електрон. наук. фахове вид. 2017. № 5. С. 99–105. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2017_5_15.pdf

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.1193928>

Розглядається правова природа поняття «безпека» як загального терміна в юриспруденції, так і в якості захисту держави щодо осіб, залучених до виконання завдань оперативно-розшукової діяльності під час негласного і конфіденційного співробітництва. Здійснено аналіз думок вчених, законодавства країн Європи і національних законодавчих актів, що дозволило визначити існуючі проблеми і напрямки вдосконалення правового регулювання організації використання негласного і конфіденційного співробітництва з іншими особами під час кримінального провадження.

Ключові слова: оперативно-розшукове забезпечення, заходи безпеки, кримінальне судочинство, негласне співробітництво, конфіденційне співробітництво

Горбачев А.В. Правовой анализ обеспечения безопасности лиц, привлеченных к выполнению задач оперативно-розыскной деятельности при негласного и конфиденциального сотрудничества

Рассматривается правовая природа понятия «безопасность» как общего термина в юриспруденции, так и в качестве защиты государства в отношении лиц, привлеченных к выполнению задач оперативно-розыскной деятельности во время негласного и конфиденциального сотрудничества. Осуществлен анализ мнений ученых, законодательства стран Европы и национальных законодательных актов, что позволило определить существующие проблемы и направления совершенствования правового регулирования организации использования негласного и конфиденциального сотрудничества с другими лицами во время уголовного производства.

Ключевые слова: оперативно-розыскное обеспечение, меры безопасности, уголовное судопроизводство, негласное сотрудничество, конфиденциальное сотрудничество

Gorbachev A.V. Legal Analysis of Ensuring the Security of Persons Involved in the Performance of the Operational-Investigative Activity Problems under Tacit and Confidential Cooperation

It is considered the legal nature of the concept of «safety» as a general term in jurisprudence, as well as the protection of the state in relation to persons involved in the execution of the tasks of operational and investigative activities during secret and confidential cooperation. In addition, the social and legal safeguards for the protection of operational units and other participants in operational activities are analyzed. Also, in the article there are investigated the reasons for the need to use operational and technical means in operational-search activities to ensure the rights and freedoms of the individual, the legitimate interests of citizens and the state. The problems of legal regulation of the use by investigators of confidential cooperation with other persons are determined. It is investigated the state of the legislative regulation of the use of investigators of confidential cooperation during criminal proceedings. The analysis of the opinions of scientists, the legislation of European countries and national legislation were performed, which made it possible to determine the existing problems and directions of improvement of the legal regulation of the organization of the use of secret and confidential cooperation with other persons

during the criminal proceedings. In the article there are discussed the provisions, which allow us to conclude that ensuring the safety of persons involved in the accomplishment of the tasks of operative and investigative activities during secret and confidential cooperation is one of the main tasks and at the same time is an integral part of the integrated concept of «operative and prosecution of criminal proceedings». The improvement of the regulatory framework in this context will be facilitated by the implementation of the provisions of the Laws of Ukraine «On Operational Investigative Activity», «On State Protection of Court Employees and Law Enforcement Bodies» and «On Ensuring the Security of Persons Involved in Criminal Proceedings» to the Criminal Procedure Code of Ukraine in the form of a separate section entitled «Ensuring the security of persons involved in criminal proceedings, judges, court employees and law enforcement agencies».

Key words: *operative-search support, security measures, criminal proceedings, secret cooperation, confidential cooperation*